

Pomoc uchodźcom świadczona była w ramach projektów: *Warszawa Wielokulturowa III* współfinansowanego przez miasto stołeczne Warszawa i *Poradnictwo prawne i integracyjne dla uchodźców i migrantów z grup szczególnie wrażliwych* współfinansowanego ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach programu RITA – Przemiany w regionie (konkurs WIEM), realizowanego przez Fundację Edukacja dla Demokracji, dzięki **grantowi instytucjonalnemu z Fundacji im. S. Batorego**, na podstawie **umowy z Szefem Urzędu ds. Cudzoziemców** (nieodpłatna pomoc prawna na podstawie Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP) oraz ze środków własnych. W czwartym kwartale 2017 r. w ramach **dyżurów prawników i doradcy międzykulturowego udzielono porad 182 osobom w 281 sprawach**. 194 sprawy dotyczyły osób w procedurze o nadanie statusu uchodźcy, 11 spraw – osób w procedurze powrotowej, 42 – osób, które uzyskały ochronę uzupełniającą, 14 – status uchodźcy, 6 – zgody na pobyt stały, 14 – zgody na pobyt ze względów humanitarnych. Porad udzielono 90 kobietom i 92 mężczyznom. Poradami objętych było 307 dzieci. Najwięcej klientów, którym udzielono porad pochodziło z Czeczenii – 84 i z Ukrainy – 36 osób; udzielono także pomocy 9 osobom z Tadżykistanu, po 8 osobom z Gruzji i Kongo, 7 osobom z Kirgistanu, 6 osobom z Rosji, 4 osobom z Etiopii, po 3 osobom z Libanu i Pakistanu. W pozostałych przypadkach pomoc została udzielona osobom pochodzącym z: Armenii, Afganistanu, Białorusi, Dagestanu, Gwinei, Iranu, Kamerunu, Kenii, Syrii i Turcji.

W ramach **Centrum Wolontariatu** odbyło się **39 wizyt lekarskich** w obecności tłumacza. Poza tym, wolontariusze towarzyszyli cudzoziemcom podczas załatwiania spraw w urzędach (19) oraz innych spraw integracyjnych związanych z codziennym funkcjonowaniem w Polsce (10). Ponadto, wolontariusze biorą udział w szeregu spotkań wspierających i podnoszących ich kompetencje. W czwartym kwartale 2017 roku w ramach projektu *Podnoszenie kompetencji wolontariuszy działających na rzecz integracji uchodźców*, który jest finansowany ze środków Urzędu Miasta st. Warszawy, odbył się szereg

spotkań i warsztatów dla wolontariuszy SIP. Były to m. in. warsztaty antydyskryminacyjne oraz szkolenie „Uchodźcy w Polsce” dotyczące prawnych i integracyjnych zagadnień związanych z osobami, którym przyznano lub które starają się o przyznanie ochrony międzynarodowej w Polsce. Wolontariuszom zapewnione zostały superwizje psychologiczne, a także przeszli oni warsztaty asertywności. Cyklicznie prowadzone były zajęcia z medycznego oraz prawniczego języka rosyjskiego i angielskiego. 19 grudnia odbyła się Wigilia Centrum Wolontariatu SIP, w którym wzięli udział pracownicy, członkowie Stowarzyszenia oraz wolontariusze SIP. Dwuletni projekt dobiegł końca 31 grudnia 2017 roku.

W ramach projektu *Dzieci w międzykulturowej Warszawie II*, finansowanego ze środków Biura Edukacji m. st. Warszawy, kontynuowane były warsztaty fotograficzne dla dzieci mieszkających w ośrodku dla cudzoziemców na Targówku. W październiku 2017 roku ruszyły także zajęcia teatralne dla dzieci. Warsztaty odbywały się w kilku lokalizacjach (Centrum Wielokulturowe, Teatr Powszechny, Białoruski Dom), dzięki czemu uczestnicy mieli także okazję, by lepiej poznawać Warszawę.

Działania projektowe objęły także uczniów warszawskich szkół, dla których prowadzone były kulinarne warsztaty wielokulturowe oraz zajęcia dotyczące mediacji. Zajęcia z mediacji uzupełnione były konsultacjami z pedagogami, którzy pracują z grupami, dla których prowadzone były warsztaty.

W czwartym kwartale 2017 roku, dzięki projektowi *Seniorzy w Wielokulturowej Warszawie II*, który jest finansowany z budżetu m. st. Warszawy, warszawscy seniorzy mieli możliwość uczestnictwa w spotkaniach z cudzoziemcami i zajęciach kulinarnych, podczas których poznawali m. in. tajniki kuchni gruzińskiej i czeczeńskiej. W ramach projektu odbywały się także wycieczki do grekokatolickiej Cerkwi i monasteru Ojców Bazylianów oraz do Synagogi Nożyków. Seniorzy zwiedzili wystawę Państwowego Muzeum Etnograficznego *Zwyczaje okresu Dodekameron. Dwanaście świętych dni na Cyprze*, a także wystawę Muzeum Azji i Pacyfiku *Turkmeni – sztuka codzienności* oraz wzięli udział w warsztatach dotyczących Wyspy Wielkanocnej, podczas których wykonali z gliny posągi Moai. W ramach projektu prowadzone były także warsztaty artystyczne z tworzenia ukraińskich lalek motanek.

W grudniu zorganizowane zostały dwa otwarte spotkania poświęcone ludowym opowieściom. Były to *Muzyczne spotkanie z baśniami braci Grimm*, które odbyły się

w Centrum Społecznym Paca oraz *Opowieści z różnych stron świata* w Domu Kultury Rakowiec.

Dzięki współpracy z grupą seniorów z Centrum Społecznego Paca w grudniu odbyło się także przedświąteczne spotkanie, w trakcie którego to seniorzy uczyli cudzoziemców przygotowania tradycyjnych polskich wigilijnych dań.

Pomoc dobrowolnym migrantom świadczona była nadal – choć w znacznie ograniczonym wymiarze w związku z zakończeniem finansowania projektu *Centrum Informacyjne dla Cudzoziemców* – jedynie w ramach projektów *Warszawa Wielokulturowa III* współfinansowanego przez miasto stołeczne Warszawa, *Poradnictwo prawne i integracyjne dla uchodźców i migrantów z grup szczególnie wrażliwych* współfinansowanego ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach programu RITA – Przemiany w regionie (konkurs WIEM), realizowanego przez Fundację Edukacja dla Demokracji, dzięki **grantowi instytucjonalnemu z Fundacji im. S. Batorego** oraz ze środków własnych. W czwartym kwartale 2017 roku udzielono pomocy **56 osobom w 60 sprawach**. W 34 sprawach porady udzielili doradcy, a w 26 – prawnicy. Porad udzielono 29 kobietom i 27 mężczyznom. Poradami objętych było 17 dzieci. Najliczniejszą grupę dobrowolnych migrantów odwiedzających SIP stanowili Ukraińcy – 41 osób w 44 sprawach.

W dniach 16-21 października 2017 roku Elżbieta Grab oraz wolontariuszki SIP, Maria Kowalska i Olga Zaykovskaya, wzięły udział w sześciodniowym szkoleniu zorganizowanym w Modenie w ramach projektu *Abused no More: Safeguarding Youth and Empowering Professionals*, który realizowany jest ze środków programu Erasmus +. Celem szkolenia było podnoszenie kompetencji osób pracujących z młodzieżą narażoną na dyskryminację. Uczestniczki wystąpiły także w trakcie seminarium otwartego dla studentów Wydziału Prawa Uniwersytetu w Modenie zatytułowanym *Public legal education and youth empowerment in UK, Romania, Poland and Cyprus*. Spotkanie poświęcone było dostępowi młodzieży do edukacji prawnej, która jest ważnym elementem projektu *Abused no More*.

W październiku rozpoczęły się próby do spektaklu Teatru Forum, który powstaje we współpracy ze Stowarzyszeniem ATD Czwarty Świat. Częścią przygotowań było także stworzone w ramach projektu *Abused no More* szkolenie dla młodzieży dotyczące prawa antidyskryminacyjnego, które przeprowadziły Elżbieta Grab i Katarzyna Słubik.

4-12 grudnia 2017 w Ronneburgu w Niemczech odbyło się pierwsze międzynarodowe spotkanie młodzieży z Polski, Niemiec oraz Rumuni w ramach projektu *INTERActive against Discrimination in Europe*, który jest finansowany z programu EUROPEANS FOR PEACE Fundacji EVZ. Projekt realizowany jest we współpracy SIP oraz Schottener Foundation Social Services, Schottener Soziale Dienste gGmbH i FDP – PROTAGONISTI IN EDUCATIE. Jego celem jest przeciwdziałanie radykalizacji młodzieży oraz wspieranie młodzieży w działaniach antydyskryminacyjnych. Na program sześciodniowej wymiany złożyły się zarówno działania związane z edukacją antydyskryminacyjną, jak i wycieczki po ważnych historycznych miejscach, znajdujących się w okolicy Ronneburgu oraz czas na integrację i rozrywkę.

W czerwcu ruszył nowy projekt *No Detention Necessary*, mający na celu ograniczenie detencji cudzoziemców i promowanie alternatyw do detencji. W IV kwartale 2017 kontynuowaliśmy kwalifikację i wsparcie osób z grupy docelowej projektu. Prawniczki kontynuowały regularne wizyty w ośrodkach strzeżonych w Białymstoku i Kętrzynie. 14 listopada odbyło się spotkanie case managerów z wszystkich organizacji z sieci European ATD Network za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. 12-13 grudnia odbyło się spotkanie sieci European ATD Network w Nikozji (Cypr).

Spotkania/ Konferencje/Wydarzenia

2 października Aleksandra Chrzanowska i Witold Klaus wzięli udział w V spotkaniu nieformalnego Konsorcjum organizacji pozarządowych działających na rzecz uchodźców i migrantów, podczas którego skupiono się na kwestiach komunikacji;

2-3 października Ewa Kacprzak-Szymańska uczestniczyła w European Civil Society Consultation on the Global Compact on Migration w Brukseli;

11 października Paulina Adamczak wzięła udział w debacie „CSR a migracje” organizowanej przez Fundację Autokreacja dotyczącej roli sektora prywatnego oraz władz publicznych w procesie integracji imigrantów na rynku pracy oraz w promocji praw człowieka pracowników – imigrantów;

12-13 października prezentacja Małgorzaty Jaźwińskiej na konferencji “Charter of fundamental rights and judicial practice” organizowanej przez Centre for European Constitutional Law w Atenach;

16-21 października – Elżbieta Grab oraz wolontariuszki SIP, Maria Kowalska i Olga Zaykovskaya, wzięły udział w sześciodniowym szkoleniu w Modenie w ramach projektu *Abused no More: Safeguarding Youth and Empowering Professionals*;

20 października – Elżbieta Grab oraz wolontariuszki SIP, Maria Kowalska i Olga Zaykovskaya wystąpiły w trakcie otwartego spotkania dla studentów Wydziału Prawa Uniwersytetu w Modenie pod tytułem *Public legal education and youth empowerment in UK, Romania, Poland and Cyprus*;

26 października odbyło się III spotkanie partnerów zaangażowanych w projekt „HomeLab: model Społecznego Przedsiębiorstwa Najmu jako zintegrowanych usług w zakresie mieszkalnictwa i zatrudnienia” realizowany przez Fundację Habitat for Humanity, w którym udział wzięła Aleksandra Chrzanowska;

27 października – wystąpienie Witolda Klauusa pt. „Praca za granicą od okazji poprzez wykorzystanie do pracy przymusowej” na seminarium pt. „Przestępstwo handlu ludźmi – wybrane aspekty” organizowanym przez Centralny Ośrodek Szkolenia Straży Granicznej w Koszalinie oraz Politechnikę Koszalińską;

7-8 Listopada Katarzyna Słubik wzięła udział w 11 forum European Forum on the Rights of the Child jako panelistka na zaproszenie Komisji Europejskiej (DG Justice) prezentując projekt No Detention Necessary w panelu dot. pozbawiania wolności dzieci dla celów migracyjnych;

13 listopada Aleksandra Chrzanowska wzięła udział w roboczym spotkaniu z przedstawicielami KE dot. sytuacji na przejściu granicznym Brześć-Terespol oraz projektu ustawy o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP;

14 listopada Aleksandra Pulchny współprowadziła warsztat ‘Challenges, opportunities and risks of framing health consequences of torture as a public health issue’ w ramach konferencji EuroNet meeting ‘Towards global health: Refugees and victims of torture in Europe today’ w Bukareszcie;

18 listopada Aleksandra Pulchny przeprowadziła szkolenie na temat uchodźców w Polsce dla wolontariuszy Stowarzyszenia Interwencji Prawnej;

20 listopada Ewa Kacprzak-Szymańska wzięła udział w V Europejskim Kongresie Mobilności Pracy w Krakowie organizowanym przez Inicjatywę Mobilności Pracy;

24 listopada Witold Klaus wziął udział w seminarium pt. “Financial and social remittances of migrants (on the example of Ukrainians and Moldovans in Czechia)” organizowanym przez Ośrodek Badań nad Migracjami UW;

25 listopada Aleksandra Chrzanowska współprowadziła warsztat dotyczący sytuacji uchodźców w Polsce podczas konferencji “Inside Europe – Church Asylum Connected” w Augsburgu;

27 listopada Aleksandra Chrzanowska i Witold Klaus wzięli udział w posiedzeniu Komisji ds. Migrantów przy Biurze RPO;

29 listopada Witold Klaus wziął udział w konferencji „Dobra administracja więzienna. Jeden standard dla wszystkich” organizowanej przez Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk oraz Katedrę Kryminologii i Polityki Kryminalnej Uniwersytetu Warszawskiego;

30 listopada Aleksandra Chrzanowska wzięła udział w seminarium dotyczącym sytuacji uchodźców i działających na ich rzecz organizacji pozarządowych w krajach V4 i Turcji, organizowanym przez Instytut Stosunków Międzynarodowych w Pradze;

6 grudnia Aleksandra Chrzanowska wzięła udział w spotkaniu z Komisarzem Praw Człowieka Rady Europy dot. sytuacji osób występujących o ochronę międzynarodową na przejściu granicznym w Terespolu;

7 grudnia Witold Klaus wziął udział w seminarium „Czy klasyczne prawo karne jest wartością samą w sobie?” organizowanym przez Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk;

7-8 grudnia Aleksandra Chrzanowska i Witold Klaus wzięli udział w VI spotkaniu nieformalnego Konsorcjum organizacji pozarządowych działających na rzecz uchodźców, podczas którego planowano strategię dalszego rozwoju Konsorcjum;

9 grudnia – wystąpienie Witolda Klause pt. „Polska polityka uchodźcza” podczas I Ogólnopolskiego Kongresu Praw Obywatelskich organizowanego przez Rzecznika Praw Obywatelskich i Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE;

9 grudnia Aleksandra Chrzanowska poprowadziła panel dot. ofiar tortur umieszczanych w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców w Polsce podczas I Ogólnopolskiego Kongresu Praw Obywatelskich organizowanego przez Rzecznika Praw Obywatelskich i Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE;

11 grudnia – *Muzyczne spotkanie z baśniami braci Grimm*, wydarzenie zorganizowane w Centrum Społecznym Paca w ramach projektu *Seniorzy w Wielokulturowej Warszawie II*;

12 grudnia Witold Klaus wziął udział w seminarium pt. „Wyjście z cienia. Przemiany polskiej polityki uchodźczej” organizowane przez Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji UW;

12 grudnia – wystąpienie Witolda Klause pt. „Pomiędzy solidarnością a bezpieczeństwem: migracja, integracja i spójność społeczna” na seminarium „Europa w obliczu globalnych wyzwań. Polacy i Niemcy w dialogu” organizowanym przez Instytut Spraw Publicznych i Europäische Akademie Berlin;

12-13 grudnia Aleksandra Chrzanowska i Katarzyna Słubik wzięły udział w spotkaniu sieci European Alternatives To Detention Network w Nikozji (Cypr);

15 grudnia – *Opowieści z różnych stron świata*, wydarzenie zorganizowane w Domu Kultury Rakowiec w ramach projektu *Seniorzy w Wielokulturowej Warszawie II*.

Szkolenia/inne projekty

17 listopada Ewa Kacprzak-Szymańska brała udział w szkoleniu organizowanym przez Helsińską Fundację Praw Człowieka na temat procedury zadawania pytań prejudycjalnych oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w obszarze ochrony praw człowieka;

25 listopada – wykład Witolda Klausa „Kryzys migracyjny i uchodźczy w UE” na studiach podyplomowych pt. „Współczesne Migracje Międzynarodowe” organizowanych przez Ośrodek Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego;

27 listopada Ewa Kacprzak-Szymańska prowadziła szkolenie Zadania Publicznych Służb Zatrudniania w odniesieniu do cudzoziemców – zmiany po 01.01.2018 r. ;

1 grudnia Ewa Kacprzak-Szymańska prowadziła szkolenie dla Punktu Weryfikacji Ofert Armii Zbawienia w Warszawie;

7 grudnia – wykład Witolda Klausa „Refugee women and violence” na The Master Programme in Humanitarian Action studiach prowadzonych przez Uniwersytet Warszawski wspólnie z 11 innymi uniwersytetami europejskimi;

14 grudnia Aleksandra Pulchny wzięła udział w szkoleniu "Bezpaństwowcy w Polsce i na świecie" organizowanym przez Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć i Europejską Sieć na Rzecz Bezpaństwowców;

15 grudnia Ewa Kacprzak-Szymańska wzięła udział w II edycji szkolenia organizowanego przez Helsińską Fundację Praw Człowieka na temat procedury zadawania pytań prejudycjalnych oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w obszarze ochrony praw człowieka.

Listy otwarte/wystąpienia

15 listopada Uwagi SIP do raportu MSWiA dot. działań MSWiA w zakresie walki z dyskryminacją na tle rasy, etniczności i narodowości w Polsce:

<https://interwencjaprawna.pl/wp-content/uploads/2017/11/uwagi-SIP-do-sprawozdania-z-wykonania-CERD.pdf>

Publikacje

W. Klaus, *Closing gates to refugees. The causes and effects of the '2015 migration crisis' on border management in Hungary and Poland*, "The Yearbook of the Institute of East-Central Europe" 2017, vol. 15, no 3, s. 11-34

Media

2 października – portal ngo.pl – wywiad z Witoldem Klausem nt. skutków obciążenia rządowego dofinansowania dla organizacji pracujących na rzecz cudzoziemców: <http://wiadomosci.ngo.pl/wiadomosc/2120123.html>

2 października wypowiedź Małgorzaty Jaźwińskiej dla TOK fm nt. sprawy przeciwko Czeczenom oskarżonym o napaść na funkcjonariuszy SG w ośrodku strzeżonym w Białej Podlaskiej;

7 października – OKO.press – wypowiedź Witolda Klause nt. funduszy dla organizacji pracujących na rzecz cudzoziemców;

8 października artykuł w gazetaprawna.pl o planach tworzenia ośrodków strzeżonych w kontenerach; cytowane opinie SIP w tej sprawie:

<http://prawo.gazetaprawna.pl/artykuly/1076433,zmiany-w-przetrzymywaniu-uchodzcow-w-polsce.html>

16 października wywiad z Ewą Kacprzak-Szymańską do Dużego Formatu Gazety Wyborczej na temat wykorzystania pracowniczego cudzoziemców:

<http://wyborcza.pl/duzyformat/7,127290,22784862,ukraincy-w-polsce-myslicie-ze-jak-ukrainiec-to-robot.html>

20 października <http://warszawa.ngo.pl/wiadomosc/2126032.html> - artykuł Jędrzeja Dudkiewicza na temat **projektu Seniorzy w Wielokulturowej Warszawie**, <http://warszawa.ngo.pl/x/2126306> galeria zdjęć prezentująca działania prowadzone w ramach projektu *Seniorzy w Wielokulturowej Warszawie*

3 listopada wywiad z Ewą Kacprzak-Szymańską w portalu Misyjne.pl: <http://misyjne.pl/misja/prawnicy-na-wage-zlota-wywiad/>

8 grudnia wypowiedzi Aleksandry Chrzanowskiej w POLITICO, w artykule o sytuacji polskich organizacji społecznych działających na rzecz praw człowieka po utworzeniu Narodowego Instytutu Wolności: <https://www.politico.eu/article/pis-polish-ngos-fear-the-governments-embrace/>

11 grudnia wypowiedź Małgorzaty Jaźwińskiej dla Gazety Wyborczej nt. zmiany w przepisach dotyczących uznania cudzoziemca za osobę o polskim pochodzeniu (<http://wyborcza.pl/7,75398,22781833,w-matni-polskich-przepisow-o-cudzoziemcach-ojciec-moze-zostac.html?disableRedirects=true>)

15 grudnia wypowiedź Małgorzaty Jaźwińskiej dla Radiostacji na temat zmian w przepisach o Karcie Polaka.